

Aprob,
Avocatul Poporului,

Victor CIORBEA

RAPORT
privind vizita efectuată la Penitenciarul Slobozia,
din județul Ialomița, la data de 05 aprilie 2017

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei efectuate la Penitenciarul Slobozia, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009, România a ratificat Protocolul opțional (denumit în continuare OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului, îndeplinește atribuțiile de Mecanism Național de Prevenire a torturii în locurile de detenție, în sensul prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor aflate în locuri de detenție, prin vizitarea, anunțată sau inopinată, a locurilor de detenție.

În acest sens, în conformitate cu art. 14 alin (1) și art. 29⁷ alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu art. 4 și art. 19 din OPCAT, la data de 05 aprilie 2017, instituția Avocatul Poporului a efectuat o vizită la Penitenciarul Slobozia, situat în municipiul Slobozia, județul Ialomița.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului, Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție, respectiv Izabela Cernavodeanu, consilier (jurist) și Doru Adrian Șeicaru, consilier (medic) și Livia Teodora Barbu, reprezentant al Organizației Neguvernamentale „Fundația pentru Apărarea Cetățenilor împotriva Abuzurilor Statului” (FACIAS).

Vizita a avut un caracter *inopinat*, fiind efectuată în scopul verificării condițiilor de detenție și a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate custodiate de Penitenciarul Slobozia și în conformitate cu planul anual de vizite al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului.

1¹. Cooperarea conducerii Penitenciarului Găești cu echipa de vizitare

Conducerea și alte categorii de personal din cadrul unității penitenciare vizitate au cooperat cu echipa de vizitare, punându-i la dispoziție documentele solicitate, facilitându-i accesul neîngrădit la documente și întreprinderile cu persoanele private de libertate.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată și din interviurile cu deținuții

Penitenciarul Slobozia este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, aflată în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP) și face parte din instituțiile publice de apărare, ordine publică și siguranță națională.

Penitenciarul Slobozia a fost inaugurat în primăvara anului 1972 ca penitenciar de tranzit, iar din anul 1977 a fost închis până în anul 1980, când a fost reînființat.

Unitatea penitenciară menționată era organizată și funcționa în baza *Deciziei nr. 507 din 2012* a directorului general al ANP, cu modificările ulterioare, activitatea acesteia desfășurându-se în conformitate cu *Constituția României*, republicată, cu dispozițiile *Legii nr. 293/2004* privind Statutul funcționarilor publici cu statut special din ANP, republicată, cu modificările ulterioare, ale *Legii nr. 51/1991* privind siguranța națională a României, ale *Legii nr. 254/2013* privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal și ale actelor normative date în aplicarea acestei legi, precum și ale *Declarației Universale ale Drepturilor Omului*, ale *Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale* (CEDO), ale *Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice* și ale *Recomandărilor Consiliului Europei cu privire la tratamentul persoanelor private de libertate*.

Structura personalului care deservea penitenciarul era de 277 de persoane, la data vizitei fiind **încadrate 213 persoane, 64 de posturi vacante** (din care 22 posturi vacante pentru ofițeri și 42 posturi vacante pentru agenți) **și în curs de desfășurare concursuri pentru 9 posturi**. Totodată, din documentele puse la dispoziție de unitatea penitenciară a rezultat că pentru postul de ofițer principal I (informații clasificate) a fost admisă, prin concurs, o persoană, care urma să-și desfășoare activitatea *după obținerea avizului ORNISS*.

La data vizitei, Penitenciarul Slobozia era organizat și amenajat astfel încât să asigure condiții necesare aplicării *regimurilor închis și deschis* de executare a pedepselor privative de libertate, precum și *arestărilor preventiv* cu domiciliul pe raza județelor Ialomița și Călărași, desfășurării activităților de educație și reintegrare socială, muncă sau alte activități lucrative, de cazare, hrănire, echipare, asigurarea asistenței medicale, igienei individuale și colective, precum și realizării măsurilor de siguranță în raport cu prevederile legale aplicabile categoriei de persoane private de libertate.

În cadrul penitenciarului erau organizate **trei secții de deținere regim închis**, în interiorul sectorului de deținere, *3 camere* destinate cazării persoanelor private de libertate din *regimul deschis* care erau folosite la activități lucrative, în exteriorul sectorului de deținere și *o cameră* pentru persoanele private de libertate care desfășurau activități lucrative la GAZ Amara, *în afara locului de deținere*.

a) **Referitor la capacitatea de cazare și numărul persoanelor custodiate la data vizitei**

Din discuția purtată cu directorul împuternicit al Penitenciarului Slobozia, comisar șef de penitenciare Aurelian OVREIU și din documentele puse la dispoziția echipei de vizită a rezultat faptul că, la data vizitei, se aflau în custodie un număr de **478 de persoane private de libertate**, din care 462 aflate în evidența unității penitenciare vizitate, 3 persoane private de libertate erau în tranzit fără dosar la Penitenciarul Constanța - Poarta Albă, 14 persoane private de libertate în tranzit de pe ruta Moldova, 5 persoane private de libertate în tranzit fără dosar de la Penitenciarul Constanța - Poarta Albă.

Din examinarea adresei nr. 30066/30.05.2016 comunicată directorului Penitenciarului Slobozia de către comisia stabilită prin DZU nr. 94/13.05.2016 și adresei nr. 30211/31.05.2016 comunicată ANP, puse la dispoziția echipei de vizită, unitatea penitenciară vizitată putea asigura, conform dispozițiilor legale în vigoare la data vizitei, custodierea unui număr de **303 deținuți la 4 metri pătrați (mp)**, respectiv, **139 deținuți la 6 metri cubi de aer (mc)**, rezultând o **capacitate totală de 442 locuri**.

Capacitatea de cazare a camerelor de detenție varia din punct de vedere al suprafeței (mp), înălțimii (m) și volumului de aer (mc), **în câteva camere nefiind asigurată suprafața legală minimă obligatorie pentru fiecare deținut**.

Spre exemplu, camera **E1.8** avea suprafața de 35,08 mp, **15 paturi instalate și 13 persoane private de libertate cazate**, față de **9 persoane private de libertate**, cât ar fi trebuit să fie cazate conform dispozițiilor legale¹, în vigoare la data vizitei; camera **E1.13** avea suprafața de 31,75 mp, **12 paturi instalate, suprapuse pe 3 rânduri, 9 persoane private de libertate cazate**, față de **8 persoane private de libertate**, cât ar fi trebuit să fie cazate conform dispozițiilor legale în vigoare la data vizitei.

---

¹ Ordinul ministrului justiției nr. 433/C/2010 prin care au fost aprobate Normele minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate.

Normele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratatelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (denumit în continuare CPT) menționează la punctul 46 (pag. 18) că ”*nivelul de supraaglomerare într-o închisoare sau într-o anumită parte a ei, poate fi astfel încât, prin el însuși, să fie inuman și degradant din punct de vedere fizic*”

b) Referitor la condițiile de cazare

Iluminare și aerisire: majoritatea camerelor de detenție vizitate aveau 2 ferestre mari, tip termopan, care asigurau lumină naturală și aerisirea adecvată a acestora, putând fi desfășurate activități curente zilnice la lumina naturală (de ex.: citit, scris, curățenie etc.). Existau și câteva camere cu 4 ferestre mari, tip termopan, spre exemplu, camera E2.20.

Însă, camerele în care erau cazați deținuții sancționați disciplinar cu izolarea erau întunecoase, aveau fie, 2 ferestre mici, tip termopan (camera E2.40), fie o fereastră mică, tip termopan (camerele E2.38 și E2.39), neputând fi desfășurate activități curente zilnice la lumina naturală (de ex.: citit, scris etc.). Camerele E2.38 și E2.39 erau denumite de deținuți ”catacombe”. În aceste camere erau instalate fie 3 paturi prevăzute cu sertar, suprapuse pe 2 rânduri (camera E2.40), fie 4 paturi, prevăzute cu sertar, suprapuse pe 2 rânduri (camera E2.38), fie un singur pat (camera E2.39), precum și mese cu scaune încastrate în beton, un televizor, un calorifer și un grup sanitar antivandal (placat cu faianță și gresie).

Iluminatul artificial în interiorul camerelor se realiza prin tuburi tip neon, asigurând un spectru luminos cât mai apropiat de cel al iluminatului natural, putând fi prelungite activitățile curente zilnice în perioada de întuneric a zilei.

Condiții igienico-sanitare: camerele de detenție și grupurile sanitare erau curate, cu instalații tehnico-sanitare funcționale. Din examinarea documentelor puse la dispoziție echipei de vizită (note fundamentare materiale igienico-sanitare) a rezultat că deținuților li se asigurau produse igienico-sanitare de strictă necesitate (periuță de dinți, pastă de dinți, șampon, aparat de ras, hârtie igienică și săpun), care se distribuiau lunar, pe bază de tabel și semnătura de primire a persoanelor private de libertate, a comandantului de secție și a gospodarului de secție.

Mobilier: camerele de detenție vizitate erau amenajate tip dormitor, cu paturi suprapuse în unele camere (de exemplu, pe 2 rânduri-camera **E2.20** sau **3 rânduri-camera E1.13**), cu mobilier simplu pentru servirea mesei (masă și băncuțe), dulapuri mari și spații pentru depozitat îmbrăcăminte, noptiere, televizor.

În timpul desfășurării vizitei, câteva persoane private de libertate au semnalat verbal echipei de vizită **lipsa frigiderelor** din camerele de detenție sau în alte locuri destinate în acest sens în cadrul secțiilor de deținere, aspect constatat și de membrii echipei de vizită. *Pentru a menține alimentele reci, deținuții își depozitau alimentele pe podeaua din ciment a camerelor.*

Grupuri sanitare: fiecare cameră de detenție avea **grup sanitar propriu**, cu toaletă, (în unele camere tip turcesc), chiuvetă din fontă emailată (în unele camere, erau fie 2 chiuvete-spre exemplu, **camera E1.8**, fie 3 chiuvete-spre exemplu, **camera E2.20**), dușuri, **unele fără pară** – spre pildă în **camerele E1.8 și E2.20**, o oglindă (micuță), podea acoperită cu gresie și pereții cu faianță, un coș de gunoi. În plus, grupurile sanitare aveau și o fereastră care asigura aerisirea.

În unitatea penitenciară vizitată camerele de detenție erau renovate și reamenajate. Spre exemplu, Secția E1-regim închis avea 17 camere renovate și reamenajate, **mai puțin camera E1.7**, la care **lucrările de renovare/reamenajare nu erau finalizate la data vizitei.**

Supravegherea persoanelor private de libertate se realiza pe holurile secțiilor de deținere și în spațiul dintre secția de deținere și curțile de plimbare, acolo unde era permis acest lucru, prin sistem video. **Intimitatea** deținuților era realizată prin faptul că grupurile sanitare erau separate de restul camerei, acestea fiind delimitate cu pereți și prevăzute cu ușă de acces. Activitatea de supraveghere se realiza de către persoane de același sex cu cel al persoanelor private de libertate.

Programul de apă rece: distribuția de apă rece se efectua zilnic, **fără întrerupere**, pe toată perioada anului, pentru asigurarea necesarului, apa rece fiind preluată atât din forajele proprii ale unității, cât și de la rețeaua de distribuție a orașului.

Programul de apă caldă menajeră: era de **2 ore zilnic** (o oră dimineața, în intervalul 07:00 - 08:00 și o oră seara, în intervalul 17:30- 18:30) în baza Programului nr. F2 33751/06.07.2016 de furnizare apă caldă menajeră, aprobat de conducerea Penitenciarului Slobozia.

Programul săptămânal la spălătorie era organizat pe zile și secții de deținere. De exemplu: Secția I și GAZ, luni, între orele 09:00-14:00, Secția a II-a, miercuri , între orele 09:00-14:00, Secția a III-a, Camere postul 1, Popotă, Zonă, vineri, între orele 09:00-14:00, cu mențiunea că rufele ridicate luni se distribuiau miercuri, cele ridicate miercuri se distribuiau vineri și cele ridicate vineri se distribuiau luni.

Energia termică era asigurată prin centrala termică *automatizată* proprie a penitenciarului, care putea asigura, în funcție de temperaturile exterioare, un ambient de minim 19° C în camerele de detenție.

Din discuțiile purtate cu persoanele custodiate în timpul vizitării penitenciarului a reieșit că *cele mai multe dintre acestea erau mulțumite de condițiile de cazare și igienico-sanitare* asigurate de unitatea penitenciară. În plus, persoanele custodiate au mai precizat că beneficiau de 2 ore de apă caldă zilnic, fapt ce le permitea să se îmbăieze/spele în fiecare zi. De asemenea, acestea au mai menționat că nu a fost semnalată prezența insectelor sau a rozătoarelor, unitatea efectuând periodic operațiuni de dezinfecție și deratizare, aspect ce a reieșit și din procesele verbale prezentate echipei de vizită.

c) Referitor la calitatea hranei și a apei potabile

Hrana zilnică a persoanelor private de libertate era preparată la blocul alimentar al unității, amenajat și dotat în mod corespunzător, conform situației de efective transmisă zilnic de personalul instituției.

Personalul medical efectua zilnic inspecții la blocul alimentar, în scopul depistării eventualelor neconformități pe linie igienico-sanitară;

Starea de igienă și de curățenie de la blocul alimentar era corespunzătoare, personalul care lucra aici purta uniforme de protecție și avea efectuate analizele medicale obligatorii.

Hrana era distribuită zilnic în camerele de detenție, întrucât, nu existau săli de mese amenajate, în intervalele orare stabilite de administrația locului de deținere, respectiv 06:30-08:00 (mic dejun), 12:30-14:00 (prânz) și 17:30-19:00 (cina).

La data vizitei, mâncarea servită de persoanele private de libertate **a corespuns din punct de vedere organoleptic, calitativ și cantitativ**, conform aprecierii membrilor echipei de vizită. De exemplu, pentru persoane aflate la Norma 17 de hrană, au fost servite la masa de prânz *supă de fasole și tocăniță de cartofi cu organe de porc*, cu gust, miros și consistență corespunzătoare, conform aprecierii membrilor echipei de vizită.

Zilnic erau prelevate probe alimentare care erau păstrate în frigider special destinat acestui scop timp de 48 de ore, conform prevederilor Ordinului Ministerului Sănătății Nr. 976/1998 pentru aprobarea Normelor de igienă privind producția, prelucrarea, depozitarea, păstrarea, transportul și desfacerea alimentelor.

Persoanele private de libertate diagnosticate cu diferite afecțiuni cronice (diabet zaharat, hipertensiune arterială, afecțiuni gastrice, hepatice etc.), primeau hrana în mod corespunzător, conform regimului alimentar recomandat de medicul specialist.

Penitenciarul Slobozia avea autorizație sanitar – veterinară, în termen legal de valabilitate, pentru blocul alimentar, popota cadrelor și magazinul din incinta unității, emisă de Direcția Sanitară Veterinară și Pentru Siguranța Alimentelor Ialomița.

Calitatea apei potabile – se controla lunar, din două puncte diferite (de ex.: puț forat [unitate și GAZ], unitate), probele fiind analizate și verificate de către un laborator din cadrul Direcției de Sănătate Publică (DSP) Ialomița. Din verificarea Buletinelor de analiză și interpretările acestora, puse la dispoziție de conducerea unității penitenciare, a reieșit că apa potabilă **era în conformitate cu cerințele Legii nr. 458 /2002** privind calitatea apei potabile, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

d) Referitor la asistența medicală și stomatologică

1. Compartimentul medical:

Din discuțiile purtate cu doctorul Suvac VITALIE, cu asistent medical Alexandra GĂLSINIȘTEANU și asistent igienă Adrian Geantă, precum și din verificarea documentelor puse la dispoziția echipei de vizită de către cei aceștia au reieșit următoarele:
- în cadrul Penitenciarului Slobozia exista un cabinet de medicină generală, o sală de tratamente și un cabinet stomatologic, amenajate și dotate conform prevederilor Ordinului

153/2003 emis de Ministerul Sănătății și Familiei pentru aprobarea normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale – Anexa 2, dotarea minima obligatorie pentru cabinete medicale de specialitate.

- cabinetul medical era dotat cu canapea de consultații, aparat de urgență, dulap pentru păstrarea medicamentelor persoanelor private de libertate, dulap pentru păstrarea documentelor medicale, birou, scaune, echipament informatic, frigider, aparat de aer condiționat, cântar, tensiometru, stetoscop, tub de oxigen, termometre, glucometru, teste pentru determinarea glicemiei etc.;
- în cadrul unității era amenajată o infirmerie și două camere de izolare respiratorie cu grup sanitar propriu;
- la data vizitei unitatea avea Autorizație Sanitară de Funcționare, în termen legal, emisă de Direcția de Sănătate Publică Ialomița, pentru toate spațiile din structura unității;
- programul de funcționare al cabinetului medical și al cabinetului stomatologic era afișat pe toate secțiile de deținere;
- existau întocmite și completate în mod corespunzător fișe medicale pentru toate persoanele private de libertate, în care erau înregistrate consultațiile medicale, internările în spital, rezultatele consultațiilor de specialitate și al analizelor efectuate etc. Au fost prezentate echipei de vizită o serie de documente medicale și registre folosite în activitatea curentă a cabinetelor medicale (registru de consultații medicale, registrul de tratament, registrul de noi - intrați, registru evidență bolnavi cronici, registru autoagresiuni, registru internări în spital, etc.). Membrii echipei de vizită au constatat faptul că toate documentele prezentate erau actualizate, înregistrate și completate în mod corect;
- la cabinetul medical existau antiseptice și substanțe dezinfectante în stoc suficient;
- cabinetul medical avea în dotare instalație cu tuburi de raze ultraviolete, folosită pentru dezinfecția cabinetului și a camerelor de deținere;
- exista încheiat contract privind colectarea, transportul și eliminarea finală a deșeurilor periculoase rezultate din activitatea medicală;
- cabinetul stomatologic era dotat cu unit dentar, instrumentar stomatologic, aparatură pentru sterilizare, echipament informatic, măsuță instrumentar, frigider, birou, scaun, aparat de urgență etc. și acorda servicii stomatologice gratuite persoanelor private de libertate, decontate din fondurile CASAOPSNAJ.

De menționat faptul că **unitul dentar era de model vechi, fabricat în anul 1997, având un grad ridicat de uzură fizică și morală, iar personalul medical întâmpina dificultăți în asigurarea pieselor de schimb și a unui service specializat. Potrivit normelor U.E., în vederea continuării relației contractuale cu C.A.S.A.O.P.S.N.A.J. și asigurarea în mod gratuit a serviciilor stomatologice pentru persoanele private de libertate, dotarea cabinetului stomatologic trebuie să respecte anumite cerințe tehnice.**

2. Personalul medical care deservea Penitenciarul Slobozia:

- asistența medicală a persoanelor private de libertate custodiate în Penitenciarul Slobozia era asigurată de un medic în specialitatea medicină de familie, un medic stomatolog, 7 asistenți medicali de medicină generală și un asistent medical de igienă;
- conform organigramei prezentate echipei de vizită, la data vizitei era **vacant postul de medic - șef**;
- graficul de planificare a activității personalului medical prezentat echipei de vizită a evidențiat faptul că se asigură permanența în acordarea serviciilor medicale.

3. Servicii medicale acordate persoanelor private de libertate custodiate în Penitenciarul Slobozia:

- consultațiile medicale acordate persoanelor private de libertate erau acordate de către medicul instituției la cererea acestora, în baza unei programări efectuate pe fiecare secție de deținere, conform programului de consultații sau ori de câte ori era nevoie în timpul programului de lucru al medicului unității;
- programul de consultații la cabinetul medical era afișat la loc vizibil în fiecare secție de deținere și adus la cunoștința persoanelor private de libertate de către personalul operativ de serviciu;
- consultațiile medicale de specialitate și investigațiile paraclinice (radiologie, analize laborator etc.) recomandate de către medic, se efectuau la cabinetele de specialitate din cadrul Spitalului Județean de Urgență Slobozia în conformitate cu prevederile protocolului semnat între Ministerul Sănătății (înregistrat cu nr. 7110/15.12.2016) și Ministerul Justiției (înregistrat cu nr. 102394/16.12.2016), pentru Administrația Națională a Penitenciarelor;

- consultațiile de specialitate pentru persoanele private de libertate se acordau la recomandarea medicului unității, în baza unui bilet de trimitere, în conformitate cu prevederile Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate și ale normelor metodologice de aplicare a acestuia;
- conform documentelor puse la dispoziția echipei de vizită, în anul 2016 au fost înregistrate 230 de internări ale persoanelor private de libertate, din care 224 în penitenciare - spital. Până la data vizitei, în anul 2017 au fost înregistrate 44 de internări, din care 42 în penitenciare - spital;
- serviciile stomatologice pentru persoanele private de libertate erau asigurate la cabinetul stomatologic al instituției, după un program zilnic, în baza unei programări prealabile;
- persoanele private de libertate cu boli cronice, diagnosticate cu ocazia primirii în unitate, inclusiv prin transfer, a controlului medical periodic sau prin examinări medicale curente, erau luate în evidență la cabinetul medical, erau dispensarizate și li se asigura tratamentul corespunzător;
- conform înregistrărilor din registrul de evidență al bolilor cronice la data vizitei se aflau înregistrați un număr de 132 bolnavi cronici dispensarizați, persoane private de libertate (boli cardiovasculare - 38, afecțiuni digestive - 12, hepatite cronice – 7, ciroză hepatică – 1, diabet zaharat – 16 (din care insulinodependenți – 4), afecțiuni psihice - 50, dislipidemii - 6, afecțiuni respiratorii - 1, afecțiuni hematologice - 1).

4. Asigurarea tratamentului medical al persoanelor private de libertate custodiate în Penitenciarul Slobozia:

- în cadrul unității exista amenajat un punct farmaceutic unde erau depozitate în condiții corespunzătoare medicamentele folosite pentru tratamentul afecțiunilor persoanelor private de libertate;
- medicamentele psihotrope erau depozitate separat într-un dulap prevăzut cu sistem de închidere;
- Penitenciarul Slobozia avea încheiat contract pentru furnizarea de servicii farmaceutice (eliberarea de medicamente compensate în baza rețetelor medicale prescrise persoanelor private de libertate, conform Contractului – cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate, a Legii nr. 254/2013, precum și a Ordinului comun al ministrului justiției și ministrului sănătății nr. 429/C/2012

privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor);

- persoanele private de libertate beneficiau de medicamente compensate, în baza unei prescripții medicale eliberate de medicul penitenciarului sau de alți medici specialiști, diferența dintre prețul medicamentelor și valoarea compensată în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate fiind plătită din fondurile Administrației Naționale a Penitenciarelor;
- prescrierea medicamentelor era făcută de către medicul unității în urma consultației medicale proprii, în limita specialității, sau de către medicii specialiști din alte unități medicale, conform prevederilor Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate și ale normelor metodologice de aplicare a acestuia.
- persoanele private de libertate puteau beneficia la cerere de medicamente, produse naturiste sau suplimente nutritive achiziționate din fonduri proprii sau prin sectorul vizită de la familiile acestora, în baza unei cereri aprobate de directorul unității, dar numai cu avizul medicului care asigura asistența medicală în penitenciar;
- medicamentele prescrise de către medic persoanelor private de libertate erau eliberate prin cabinetul medical al penitenciarului, pentru o perioadă de 3-10 zile, atât pentru afecțiunile acute și subacute, cât și pentru afecțiunile cronice, fiind distribuite de personalul medical de serviciu.

5. Asistența medicală în caz de urgențe medico-chirurgicale:

- urgențele medico-chirurgicale erau prezentate imediat la cabinetul medical, unde medicul și/sau asistentul medical luau măsurile necesare în limita competenței;
- în cazul afecțiunilor care depășeau competența medicului unității sau care interveneau în afara programului de lucru al medicului, persoanele private de libertate erau prezentate pentru investigații suplimentare și consultații de specialitate la Unitatea de Primiri Urgențe a Spitalului Județean de Urgență Slobozia, cu înștiințarea conducerii penitenciarului privind situația apărută, în vederea asigurării mijlocului de transport și a escortei necesare;
- la nivelul cabinetului medical din cadrul instituției, exista un aparat medical de urgență, dotat în conformitate cu prevederile anexei 1 din Ordinul nr. 429/C-125/2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia

Administrației Naționale a Penitenciarelor. Acesta era dotat cu medicamente necesare tratării unor îmbolnăviri acute ale persoanelor private de libertate care semnav pentru primire în registrul de consultații;

- deasemenea cabinetul medical avea în dotare și o trusă medicală de urgență folosită în cazul deplasărilor personalului medical pe sectorul de deținere;
- în situații medicale deosebite se apela Serviciul Național Unic de Urgență 112.

6. Asistența medicală în cazul bolilor infecto-contagioase (TBC, HIV, Hepatita etc.):

- în cazul formulării unei suspiciuni de diagnostic de boală infecto-contagioasă se proceda la încarcerarea în camerele de izolare, pentru a se evita riscul de contaminare a celorlalte persoane private de libertate;
- la data vizitei nu existau custodiate în Penitenciarul Slobozia persoane diagnosticate cu boli infecto – contagioase;
- în anul 2016 a fost diagnosticat un caz de tuberculoză pulmonară la o persoană privată de libertate. Conform documentelor medicale prezentate echipei de vizită, această persoană a fost internată și tratată în mod corespunzător la Penitenciarul – Spital Târgu – Ocna;
- în cadrul infirmeriei instituției erau amenajate 2 camere de izolare respiratorie;
- conform documentelor medicale puse la dispoziția echipei de vizită, la data vizitei, în custodia penitenciarului nu existau persoane private de libertate diagnosticate cu HIV sau TBC, iar numărul persoanelor private de libertate diagnosticate cu hepatită cronică virală tip B și C, în stadiu de purtători, era de 7, acestea primind tratament corespunzător.

7. Acordarea asistenței medicale consumatorilor de droguri:

- medicul consemna în fișa medicală, sub semnătura persoanei private de libertate, informațiile legate de consumul de droguri al acesteia;
- conform documentelor prezentate, la data vizitei nu erau înregistrate persoane private de libertate aflate în programul de tratament de substituție.

8. Constatarea leziunilor traumatice:

- **nu exista Registrul de mărci traumatice** - dacă la examinarea medicală a persoanelor private de libertate se constata că prezentau pe corp urme de violență, acestea erau consemnate în Registrul de consultații medicale, în Fișa medicală sau în Registrul de

autoagresiuni, după care se solicita examen de specialitate (chirurgie, medicină legală etc.), fiind anunțată conducerea unității pentru a se întreprinde demersurile legale;

- din documentele puse la dispoziția echipei de vizită a reieșit faptul că în cursul anului 2017 a existat un singur caz al unei persoane private de libertate care a fost prezentată pentru încarcerare prezentând semne de agresiune fizică. Personalul medical și conducerea instituției au acționat în mod corespunzător sesizând organele de cercetare penală spre soluționarea competentă a cauzei. Persoana privată de libertate a declarat medicului unității că a fost lovit în urmă cu o zi la barul unde lucra, dar nu știe de către cine, în ziua respectivă aflându-se în stare de libertate;
- din verificarea documentelor puse la dispoziție a rezultat faptul că, în cursul anului 2016 a fost consemnat un singur caz de autoagresiune, persoana în cauză beneficiind de tratament medical în mod corespunzător, iar în anul 2017 până la data vizitei nu au existat cazuri;
- din studiul documentelor medicale și din interviurile cu câteva persoane private de libertate, echipa de vizită a concluzionat că nu au existat cazuri de tortură, abuz sau rele tratamente din partea cadrelor penitenciarului, semnalate de către persoanele private de libertate.

Date privind refuzului de hrană:

- din verificarea documentelor puse la dispoziție de către conducerea instituției, a reieșit faptul că în cursul anului 2016 au fost înregistrate 394 cazuri de declarare a intrării în refuz de hrană din partea persoanelor private de libertate, acestea fiind monitorizate și primind asistență medicală în mod corespunzător, iar în cursul anului 2017 un număr de 32 de cazuri până la data vizitei.

Date statistice și evenimente deosebite:

- număr de consultații medicale în anul 2016 = 17283
- număr de consultații medicale în anul 2017 până la data vizitei = 4689
- număr de consultații stomatologice în anul 2016 = 1654
- număr de consultații stomatologice în anul 2017 până la data vizitei = 420
- număr tratamente medicale în anul 2016 = 985
- număr tratamente medicale în anul 2017 = 249
- număr decese 2016 = 0

- număr decese 2017, până la data vizitei = 0
- una dintre persoanele private de libertate a semnalat echipei de vizită calitatea necorespunzătoare a asistenței medicale. Această persoană a afirmat că a existat o situație în cursul anului 2016 când nu a primit tratament medical corespunzător afecțiunii de care suferea. Medicul echipei de vizită a constatat din înregistrările medicale, că persoana privată de libertate nu era diagnosticată cu afecțiuni cronice. Conform documentelor medicale a rezultat că în perioada când această persoană a declarat că nu a primit tratament corespunzător, în realitate a fost prezentată de 7 ori la cabinetul medical unde a fost consultată și a primit tratamentul recomandat de medic. De menționat faptul că în urma unei consultații primite, persoana privată de libertate a refuzat tratamentul recomandat și a solicitat internarea în spital, dar medicul instituției nu a considerat necesar acest lucru.

d) Alte aspecte

1) Plângeri înregistrate la biroul judecătorului de supraveghere a privării de libertate

Din documentele puse la dispoziție de conducerea locului de deținere, a reieșit că din anul 2016 și până la data vizitei au fost înregistrate la biroul judecătorului de supraveghere a privării de libertate un număr de 509 plângeri, trei aflându-se în curs de soluționare. Plângerile au fost întemeiate pe dispozițiile art. 39 alin.3, art. 40 alin.11, art. 56 alin.2 și art. 104 alin.1 din Legea nr. 254/2013 fiind soluționate potrivit dispozițiilor legale și în termenele prevăzute de legislația în vigoare.

2) Situația persoanelor condamnate, analizate în Comisia de propuneri pentru liberare condiționată în perioada 01.01.2017 – 05.04.2017:

A) NERECIDIVIȘTI: 31 din care:

a) *propuși de comisie*: 21 din care:

- admiși de instanță: 10
- respinși de instanță: 11

b) *amânați de comisie*: 10 din care:

- sub 3 luni: 4
- între 3-6 luni: 5
- între 6-12 luni: 1

B) RECIDIVIȘTI: 20 din care:

a) *propuși de comisie*: 6 din care:

- admiși de instanță: 3
- respinși de instanță: 3

b) *amânați de comisie*: 14 din care:

- sub 3 luni: 5
- între 3-6 luni: 7
- între 6-12 luni: 2

Numărul celor admiși de instanță în urma cererilor a fost 0, la ambele categorii de persoane private de libertate (nerecidiviști și recidiviști).

3) Situația sancțiunilor și recompenselor aplicate/acordate persoanelor private de libertate în perioada 2016 – 05.04.2016, rezultată din actele puse la dispoziția echipei de vizită de către conducerea Penitenciarului Slobozia:

Au fost înregistrate **399 rapoarte de incident** pentru care s-a dispus angajarea procedurii disciplinare, 79 dosare au fost înaintate către alte penitenciare în vederea continuării procedurii disciplinare, 90 de dosare au fost clasate, în final fiind aplicate **218 sancțiuni disciplinare**, din care: avertisment - 48, suspendarea dreptului de a participa la activități cultural-educative - 29, suspendarea dreptului de a primi și cumpăra bunuri - 74, suspendarea dreptului de a primi vizite - 46, izolare (1-10 zile) – 21.

Abaterile disciplinare pentru care au fost aplicate aceste sancțiuni au constat în: deținerea de obiecte interzise (18), lovirea/insulte persoane private de libertate(46/8), nerespectarea regulamentului de ordine interioară (44), insulte cadre/atac personal (44/1), distrugere (21) etc.

Au fost acordate un număr de **1382 de recompense**, din care: •1166 reprezentând suplimentarea dreptului la pachet și/sau vizită; •21 suplimentare vizită intimă; •11 permisiunea de a ieși din penitenciar pentru o zi, dar nu mai mult de 15 zile pe an; •182 ridicarea unei sancțiuni disciplinare aplicate anterior etc.

Din discuțiile purtate cu conducerea penitenciarului și din studierea evidențelor puse la dispoziție de aceasta a rezultat că *nu au fost aplicate sancțiuni personalului unității* pentru fapte legate de tratamentul aplicat persoanelor private de libertate și *nu au fost înregistrate fapte de corupție* la nivelul personalului unității.

4) Situația acordării dreptului la pachet, vizită și corespondență în anul 2016 și până la data de 05.04.2017:

- Vizită cu dispozitiv de separare – 5654
- Vizită fără dispozitiv de separare – 1685
- Vizită între persoanele private de libertate: 75
- Vizită cu apărătorul: 254
- Vizită intimă: 223 cu durata de 3 ore și 21 cu durata de 48 de ore.
- Pachete cu alimente: 3478
- Corespondență: 9948

5) Situația acordării dreptului la vizită intimă, 2016 - până la data vizitei:

- s-au acordat 223 vizite intime cu durata de 3 ore și 21 vizite intime cu durata de 48 de ore.

Puteau beneficia de vizita intimă persoanele private de libertate care îndeplineau cumulativ condițiile prevăzute de art. 69 din Legea nr. 254/2013.

6) Acordarea dreptului la convorbiri telefonice și la comunicări on-line: în aplicarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal și Regulamentului din martie 2016 de aplicare a Legii 254/2013, precum și al Regulamentului de Ordine Interioară (ROI) al Penitenciarului Slobozia nr. F₂ 28679/17.05.2016, *persoanele private de libertate aveau dreptul să efectueze convorbiri telefonice, zilnic, pe cheltuiala lor, de la telefoanele instalate în incinta locului de deținere, în intervalul orar cuprins între orele 09:00 – 20:00.*

În funcție de regimurile de executare în care erau incluși, deținuții efectuau convorbiri telefonice, după cum urmează:

- a) **zilnic**, deținuții care executau pedeapsa în regim deschis, semideschis și închis, cei cărora nu li se stabilise regimul de executare, precum și arestații preventiv în curs de judecată, **10 apeluri telefonice** cu durata maximă cumulată de **60 de minute**;
- b) **zilnic**, deținuții care executau pedeapsa în regim maximă siguranță și cei care prezentau risc pentru siguranța penitenciarului, **3 apeluri telefonice** cu durata maximă cumulată de **30 de minute**.

Din examinarea evidențelor unității penitenciare a reieșit că în anul 2016 și până la data efectuării vizitei (05.04.2017) au fost efectuate un număr de 247400 convorbiri telefonice de la posturile telefonice instalate în penitenciar.

Totodată, pentru anumite categorii de persoane private de libertate, din cauza distanței mari de la domiciliu la penitenciar sau a altor motive justificate și care nu erau vizitați de membrii de familie, aparținători sau alte persoane, precum și cei ai căror membrii de familie, aparținători sau alte persoane se aflau în situații de catastrofe, boală gravă, deces, etc., se putea facilita **comunicarea on-line, pe baza unei programări prealabile**, în vederea menținerii unei legături constante cu membrii de familie sau alte persoane și a creșterii șanselor de îmbunătățire a relațiilor cu mediul de suport al deținuților cu grad ridicat de vulnerabilizare sau identificați cu nevoi speciale.

Astfel, potrivit prevederilor legale și ROI-ul² unității vizitate, aceste categorii de deținuți **puteau comunica on-line de 4 ori pe lună**, durata comunicării online fiind de până la **30 de minute**, respectiv de până la **1 oră zilnic** pentru deținuții ai căror membrii de familie, aparținători sau alte persoane se aflau în situații de catastrofe, boală gravă, deces etc.

7) Acordarea dreptului la corespondență: acest drept era **nelimitat**, deținuții având dreptul de a trimite și primi corespondență. Trimiterile poștale, altele decât cele simple, erau expediate de către administrația penitenciarului, la cererea deținuților, iar corespondența primită de aceștia era supusă controlului antiterorist și de specialitate. Cheltuielile ocazionate de exercitarea dreptului la corespondență erau suportate de deținutul care exercita acest drept.

Prin urmare, în Penitenciarul Slobozia *persoanelor private de libertate li se asigura legătura cu lumea exterioară*, în conformitate cu dispozițiile legale naționale și internaționale, în vigoare, prevăzute în art. 68 (vizita), art. 69 (vizita intimă), art. 63 (corespondența), art. 65 (convorbiri telefonice) și art. 66 (comunicări on-line) din Legea nr. 254/2013, art. 138, art. 139, art. 140, art. 145-art. 147, art. 133 și art. 134 din Regulamentul de aplicare a legii 254/2013, Regulile Mandela (regula nr. 58, pct. 1 și 2) și Normele CPT (paragraful 51).

---

² ROI: pag. 24-25, Secțiunea *Dreptul la comunicări on-line*.

8) Curtea de plimbare din cadrul unității vizitate era segmentată prin grilaje, rezultând mai multe spații, de **dimensiuni foarte reduse**, care, la rândul lor, aveau plafon de grilaj, ceea ce le conferea un **aspect de cușcă**.

Conform Normelor de spațiu pentru persoanele private de libertate ale CPT-ului³, curțile de plimbare și exercițiu fizic trebuie să fie spațioase și echipate corespunzător pentru a oferi persoanelor private de libertate posibilitatea de practicare a unui sport; de asemenea, trebuie să aibă dotări corespunzătoare pentru odihnă (bănci) și zone adăpostite împotriva intemperiilor (ploi, soare puternic).

9) Situația parcului auto la data de 05.04.2017: Penitenciarul Slobozia dispunea de 19 autovehicule, dintre care: •3 erau scoase din funcțiune în vederea casării (autodubă transport deținuți, autosanitară, autostation transport mix), •2 erau nefuncționale (autocamion transport materiale, autocamionetă transport materiale), •8 erau în stare foarte bună, •5 erau în stare bună și •1 era în stare funcțională.

Pentru prezentarea persoanelor private de libertate la organele judiciare, policlinică, transfer etc. erau folosite 5 autovehiculele, din care 4 în stare foarte bună și 1 în stare bună, toate dotate cu aer condiționat funcțional.

Nu în ultimul rând trebuie menționat că, la momentul efectuării vizitei, unitatea penitenciară organiza cursuri de școlarizare și alfabetizare pentru deținuți, având la dispoziție 3 săli pentru acestea (camerele E1.18, E1.19 și E1.21).

---

³ Strasbourg, 15 decembrie 2015

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) și art. 29¹⁵ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

Conducerii Penitenciarului Slobozia să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1) efectuarea demersurilor legale pentru încadrarea cu personal, conform organigramei, prin ocuparea posturilor vacante, având în vedere că la data efectuării vizitei erau 64 de posturi vacante (din care 22 posturi vacante pentru ofițeri și 42 posturi vacante pentru agenți) și în curs de desfășurare concursuri pentru 9 posturi;

2) asigurarea suprafeței legale minime obligatorie pentru fiecare deținut din cadrul Secției E1 - regim închis, conform Ordinului ministrului justiției nr. 2772/18.10.2017 pentru aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate și Ansamblului de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților, denumit Regulile Nelson Mandela (respectiv, regula nr. 13), ținând cont că la momentul vizitei:

a) în **camera E1.8,** care avea o suprafața de 35,08 mp, **erau cazate 13 persoane** private de libertate și erau **instalate 15 paturi** (chiar dacă nu erau ocupate toate paturile, tot exista supraaglomerare, fiecărei persoane private de libertate *cazată* în această cameră revenindu-i **mai puțin de 4 mp,** respectiv 2,69 mp),

b) de asemenea, în **camera E1.13,** care avea o suprafața de 31,75 mp, **erau cazate 9 persoane** private de libertate și erau instalate 12 paturi (fiecărei persoane private de libertate *cazată* în această cameră îi reveneau **mai puțin de 4 mp,** respectiv 3,52 mp);

3) suprapunerea paturilor pe cel mult două rânduri, conform Ordinului ministrului justiției nr. 2772/18.10.2017 (de exemplu, în **camerele E1.8 și E1.13**);

4) întocmirea unui Registru special în care să se consemneze semnele evidente de agresiune, existența mărcilor traumatice sau a semnelor fizice de rele tratamente,

abuzuri sau tortură, anul, luna, ziua și ora examenului medical, datele de identificare ale deținutului, descrierea urmelor de violență, proveniența acestora conform afirmațiilor deținutului și recomandările medicale, potrivit art. 159 alin. (8) din Regulamentul din 10.03.2016 de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, coroborat cu art. 72 din Legea nr. 254/2013, cu Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților, denumit Regulile Nelson Mandela (regulile 6, 8 și 34), **motivată de faptul că la data vizitei semnele evidente de agresiune erau consemnate în registrul de consultații medicale curente**, în Fișa medicală sau în Registrul de autoagresiuni;

5) efectuarea demersurilor necesare în vederea achiziționării unui unit dentar nou pentru cabinetul stomatologic, dat fiind faptul că la data vizitei **unitul dentar era de model vechi**, fabricat în anul 1997, având un **grad ridicat de uzură fizică și morală**, iar personalul medical **întâmpina dificultăți în asigurarea pieselor de schimb și a unui service specializat**;

6) efectuarea demersurilor în vederea asigurării unui spațiu mai generos pentru curtea de plimbare și exercițiu fizic, precum și dotarea acestuia corespunzător pentru exercițiu fizic, odihnă (bănci) și zone adăpostite împotriva **intemperiilor** (ploi, soare puternic etc.), având în vedere că la data vizitei, **curtea de plimbare** din cadrul unității vizitate era segmentată prin grilaje, în urma cărora au rezultat mai multe spații de **dimensiuni foarte reduse**, destinate plimbării zilnice, care la rândul lor, aveau plafon de grilaj, ceea ce le conferea un **aspect de cușcă**;

7) efectuarea demersurilor în vederea achiziționării unor frigidere pentru toate camerele de detenție sau cel puțin pentru locurile destinate în acest sens în cadrul secțiilor de deținere, având în vedere că, **la data vizitei, nu s-a constatat prezența acestora decât în bucătărie și blocul alimentară**, iar păstrarea produselor alimentare perisabile în condiții improprii, mai ales pe timpul verii, poate conduce la alterarea acestora și constituie un risc major de declanșare a unor epidemii.